

60-річчя академіка НАН України Я.Б. БЛЮМА

Відомий український вчений у галузі клітинної біології, геноміки та біотехнології рослин, доктор біологічних наук, професор, академік НАН України **Ярослав Борисович Блюм** народився 8 квітня 1956 р. на Житомирщині. У 1978 р. закінчив Київський державний університет ім. Т.Г. Шевченка. У 1982 р. захистив кандидатську, а в 1988 р. — докторську дисертацію. У 1989 р. очолив лабораторію Відділення клітинної біології та інженерії Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України. Ярослав Борисович брав активну участь у створенні на основі цього відділення Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України, обіймав посади заступника директора і завідувача відділу Інституту. З 2008 р. він є директором Інституту харчової біотехнології та геноміки НАН України.

Сьогодні Я.Б. Блюм приділяє основну увагу дослідженню ролі цитоскелетних структур у відповіді рослин на вплив абіотичних факторів та розробленню біотехнологічних підходів адаптації клітин до цих факторів. Зокрема, ним виявлено здатність УФ-В викликати запрограмовану загибель клітин рослин і показано участь цитоскелету в опосередкуванні дії УФ-В, розшифровано механізми участі мікротрубочок у розвитку аутофагії у рослин. Уперше отримано докази функціонування посттрансляційних модифікацій тубуліну (фосфорилування, ацетилювання, тирозилування/детирозилування, нітритрозилування та поліглутамілювання) як одного з механізмів регуляції функціонування мікротрубочок рослин. Ним розроблено концепцію використання маркерних систем на основі мутантних генів тубуліну для селекції трансгенних ліній рослин. До кола наукових інтересів Я.Б. Блюма належить також розроблення нових підходів створення трансгенних ліній рослин, пошук генів для підвищення стійкості рослин до дії гербіцидів, збудників хвороб, таких як бура і стеблова іржа у злаків, та абіотичних чинників (ультрафіолет, холод, засуха), а також наукове обґрунтування безпечного використання генетично модифікованих рослин у практичних цілях.

Я.Б. Блюм — лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2012) та премії НАН України ім. В. Юр'єва (2002).